

Kod

**III Olimpiada Historyczna Gimnazjalistów
Etap Centralny – etap pisemny**

Instrukcja dla uczestnika

1. Sprawdź, czy test zawiera **16** stron. Ewentualny brak stron, zadań lub inne usterki zgłoś Komisji.
2. Test, do którego przystępujesz, zawiera **27 zadań**. Maksymalnie możesz uzyskać **50 punktów**.
3. Czytaj uważnie treści zadań i wszystkie polecenia.
4. Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie stosuj korektora.
5. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu lub dobieraniu odpowiedzi, jeśli się pomylisz, przekreśl błędną odpowiedź, napisz przy niej: „błąd” i napisz, podkreśl, wskaż lub dobierz prawidłową odpowiedź.
6. Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać z pomocy naukowych (z wyjątkiem lupy/szklą powiększającego), urządzeń telekomunikacyjnych oraz z wypowiedzi koleżanek i kolegów – narażasz ich i siebie na dyskwalifikację. Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami dotyczącymi treści zadań, do członków Komisji.
7. Na udzielenie odpowiedzi w teście masz **60 minut**.

Życzymy Ci powodzenia!

Zadanie 1. (0–3)

Mapa.

Źródło: <http://wlczpolske.pl> [dostęp: 28.01.2019]

1.1. Na podstawie treści artykułu P. Kołodzieja „*Jak i dlaczego Rzeczpospolita przestała być podmiotem polityki międzynarodowej w XVIII wiek*” oraz treści wykładu D. Dukwicz „*Czy XVIII wieczna Rzeczpospolita była państwem suwerennym*” i treści mapy oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Treść mapy nawiązuje do konfliktu, po którym car Rosji rozciągnął nad Rzeczpospolitą politykę protekcyjną.	P	F
Po konflikcie, do którego nawiązuje treść mapy wzrosły w Rzeczypospolitej wpływy szwedzkie.	P	F

1.2. Na podstawie treści artykułu P. Kołodzieja „Przyczyny upadku państwowości polskiej w XVIII wieku” uzasadnij, że po konflikcie, do którego nawiązuje treść mapy, państwa europejskie w kolejnych latach podpisywały ze sobą porozumienia w celu utrzymania niezmienności ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Podaj jeden przykład [nazwa porozumienia, państwa, które je zawarły, rok zawarcia].

Uzasadnienie

.....

.....

Zadanie 2. (0–1)

Podkreśl poprawne połączenie miejscowości z wydarzeniem, które miało w nim miejsce.

- A. Bar – konfederacja w „obronie wiary i wolności”
- B. Słuck – konfederacja w obronie praw kardynalnych
- C. Toruń – konfederacja szlachty prawosławnej
- D. Radom – konfederacja szlachty protestanckiej

Zadanie 3. (0–3)

Źródło. Fragment opracowania historycznego.

Pod koniec panowania Augusta II [...] powstał pomysł zawarcia [...] sojuszu Rosji, Austrii i Prus w sprawie obsady polskiego tronu.

Źródło: U. Kosińska, Jak i dlaczego Rzeczpospolita przestała być podmiotem polityki międzynarodowej w XVIII wieku, „Mówią wieki” nr 3/2018, s. 17.

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Sojusz, o którym mowa w źródle z powodu różnic interesów między podpisującymi go stronami nie został ratyfikowany.	P	F
W czasie, kiedy doszło do zawarcia sojuszu, o którym mowa w źródle, władcą Rosji był Piotr I.	P	F
Konsekwencją sojuszu, o którym mowa w źródle była interwencja wojsk pruskich w celu poparcia kandydatury Augusta III na tron polski.	P	F

Zadanie 4. (0–2)

Na podstawie treści wykładu D. Dukwicz „Czy XVIII wieczna Rzeczpospolita była państwem suwerennym” oraz treści artykułu P. Kołodzieja „Jak i dlaczego Rzeczpospolita przestała być podmiotem polityki międzynarodowej w XVIII wiek” dokończ zdanie – odpowiedź wybierz spośród podanych.

4.1. Dokument mający na celu, między innymi, obronę niezależności Rzeczypospolitej i przerwanie jej izolacji na arenie międzynarodowej to

- A. traktat Trzech Czarnych Orłów z 1732 r.
- B. umowa między Rosją, Prusami a Turcją z 1720 r.
- C. traktat wiedeński z 1719 r.
- D. umowa między Rosją a Szwecją z 1724 r.

4.2. Wyjaśnij, odwołując się do wiedzy z wykładu D. Dukwicz „Czy XVIII wieczna Rzeczpospolita była państwem suwerennym”, dlaczego dokument ten nie wszedł w życie.

.....

.....

.....

Zadanie 5. (0–2)

Źródło. Fragment opracowania historycznego.

Za panowania tego władcy, oprócz sejmu pacyfikacyjnego w 1736 r., nie doszedł do skutku żaden sejm walny.[...] Antagonizm między dwoma najsilniejszymi ugrupowaniami [...] powodował, iż w Rzeczypospolitej niemożliwe było wykształcenie się politycznego centrum stanowiącego przeciwwagę dla mocarstw ościennych ingerujących w jej wewnętrzne sprawy. [...] Nieład polityczny Rzeczypospolitej podtrzymywały dodatkowo krzyżujące się na jej terenie interesy i wpływy mocarstw europejskich.

Na podstawie: P. Kołodziej *Przyczyny upadku państwowości polskiej w XVIII wieku*.

5.1. Dokończ zdanie – uzupełnij lukę.

Król Rzeczypospolitej, o którym mowa w tekście to

5.2. Dokończ zdanie – uzupełnij lukę.

Mocarstwa europejskie, o których mowa w ostatnim zdaniu tekstu to Rosja, Prusy, Austria oraz

Zadanie 6. (0–2)

Źródło. Fragment opracowania historycznego.

Główne zagrożenie prymas upatrywał w niezgodzie obywateli. I rzeczywiście, część magnatów i szlachty poparła bezprawną elekcję dokonaną na podwarszawskiej Pradze pod ochroną [...] bagnetów na początku 1734 roku koronację.

Źródło: M. Zwierzykowski, *Czy w Rzeczypospolitej szlacheckiej obawiano się utraty niepodległości? Kilka uwag o historii pojęcia „niepodległość” w epoce przedrozbiorowej*, w: „Powtórka przed...”, s. 51.

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Bagnety ochraniające uczestników elekcji opisaną w tekście trzymane były przez wojska pruskie.	P	F
Władca wybrany w wyniku elekcji, o której mowa w tekście miał poparcie Francji.	P	F

Zadanie 7. (0–3)

Źródło 1. Reprodukacja portretu.

Źródło: Wikimedia [dostęp: 31.01.2019]

Na podstawie informacji podanych w publikacji A. Link-Lenczowskiego *Rzeczpospolita na rozdrożu 1696-1736* oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

1.	Stanisław Leszczyński w trakcie wojny o tron polski liczył na pomoc męża kobiety przedstawionej na portrecie.	P	F
2.	Kobieta przedstawiona na portrecie była żoną króla Polski.	P	F
3.	Ojciec kobiety przedstawionej na portrecie był księciem Lotaryngii i Baru.	P	F

Zadanie 8. (0–2)

Źródło. Tekst źródłowy [fragment].

[...] nierządy, nieporządki, zła moneta [...] opresje sąsiedzkie [...] senatu powaga zmarnowanie [...] skutki te i tysiące insze [...] wypływające z liberum veto [...].

Źródło: S. Konarski, *O skutecznym rad sposobie (1761–1763)* [w:] M. Ferenc, *Epoka nowożytna. Teksty źródłowe. Tematy lekcji i zagadnienia do historii w szkole średniej*, Kraków 2001, s. 193.

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Państwo ościenne Rzeczypospolitej, którego najczęstszym narzędziem do ingerowania w sprawy Polski było korzystanie z zasady wymienionej w tekście to Rosja.	P	F
Wartość monety, wymienionej w tekście była, między innymi, wynikiem celowej polityki króla Prus Fryderyka II.	P	F

Zadanie 9. (0–1)

Źródło. Fragment opracowania historycznego.

Neutralna Rzeczpospolita [...] w latach wojny siedmioletniej (1756-1763) stała się „karczmą zajezdną”, otwartą dla armii walczących ze sobą sąsiadów.

Źródło: U. Kosińska, *Jak i dlaczego Rzeczpospolita przestała być podmiotem polityki międzynarodowej w XVIII wieku*, „Mówią wieki” nr 3/2018, s. 17.

Na podstawie informacji podanych w artykule U. Kosińskiej „Jak i dlaczego Rzeczpospolita przestała być podmiotem polityki międzynarodowej w XVIII wieku” podaj jeden argumenty potwierdzające przedstawioną w źródle tezę.

.....

.....

.....

Zadanie 10. (0–2)

Spośród wydarzeń oznaczonych literami A–D wybierz to, które jest chronologicznie najwcześniejsze i to, które jest chronologicznie najpóźniejsze. W każdym wierszu tabeli zaznacz właściwą literę.

Wydarzenie najwcześniejsze	A	B	C	D
Wydarzenie najpóźniejsze	A	B	C	D

- A. zawiązanie konfederacji tarnogrodzkiej
- B. obrady Sejmu niemego
- C. śmierć Augusta II
- D. zawiązanie konfederacja w Dzikowie

Zadanie 11. (0–3)

Źródło. Fragment opracowania historycznego.

5 października 1763 roku zmarł władca Rzeczypospolitej. Tron polski był wolny [...] wiadomo było, że to nie polska szlachta, ale obce mocarstwa zadecydują, kto obejmie tron. Przywódcy stronnictw magnackich stawiali sobie pytanie nie o to, czy, ale na którym z tych mocarstw należy się oprzeć.

Na podstawie: Anna Grześkowiak-Krwawicz, *Stanisław August* (1732–1798), s. 5.

11.1. Dokończ zdanie – odpowiedź wybierz spośród podanych.

Rola obcych mocarstw w wyborze króla na tron polski opisana w tekście została zapoczątkowana w związku z elekcją przeprowadzoną w roku

- A. 1573.
- B. 1697.
- C. 1733.
- D. 1764.

11.2. Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

W chwili śmierci przywołanego w zacytowanym fragmencie tekstu władcy, Rzeczpospolita faktycznie była już krajem niesuwerennym.	P	F
W okresie rządów króla Rzeczypospolitej wybranego po śmierci wspomnianego w tekście władcy, Rosja oficjalnie stała się gwarantem nienaruszalności ustroju Rzeczypospolitej z liberum veto i wolną elekcją.	P	F

Zadanie 12. (0–1)

Źródło 1. Portret.

A.

<https://pl.wikipedia.org> [dostęp: 27.01.2019];

B.

<https://twojahistoria.pl> [dostęp: 27.01.2019]

Źródło 2. Fragment opracowania historycznego.

Rosja umiejętnie wykorzystywała jego przeciwników, wspierając ich za każdym razem, kiedy król próbował prowadzić odrobinę bardziej samodzielniejszą politykę. [...] Nic dziwnego, że po raz pierwszy zaczął wtedy wspominać o abdykacji [...]

Źródło: Anna Grześkowiak-Krwawicz, [...] (1732–1798), s. 8.

Rozstrzygnij, czy tekst odnosi się do władcy przedstawionego na portrecie oznaczonym literą A czy literą B. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do obu źródeł.

Rozstrzygnięcie

Uzasadnienie

Zadanie 13. (0–1)

Źródło. Fragment opracowania historycznego.

Następowała dalsza decentralizacja kraju, który stał się swego rodzaju federacją rywalizujących ze sobą magnackich latyfundiów. O władzę w państwie, a właściwie o poparcie króla i związane z tym korzyści konkurowały zwalczające się magnackie koterie. [...] Głównym konkurentem Familii było stronnictwo „republikańskie” [...]. Różniły się one między sobą nie tyle programami politycznymi, bo o takich do połowy lat czterdziestych w ogóle trudno mówić, ile orientacją zagraniczną [...].

Źródło: Anna Grześkowiak-Krwawicz, *Stanisław August (1732–1798)*, s. 4.

Dokończ zdanie – odpowiedź wybierz spośród podanych.

Z informacji podanych w artykule A. Grześkowiak-Krawicz „*Stanisław August (1732–1798)*” wynika, iż konkurenci *Familii*, o których mowa w tekście, w orientacji politycznej stawiali na

- A. Rosję.
- B. Prusy i Francję.
- C. Austrię.
- D. Saksonię i Szwecję.

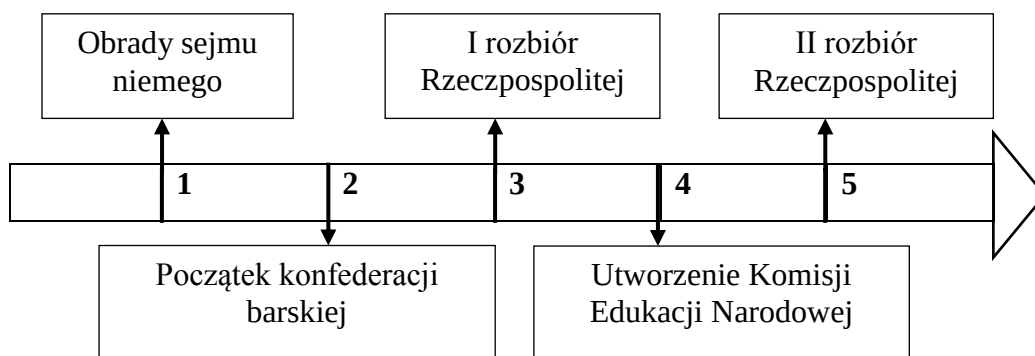
Zadanie 14. (0–1)

Źródło 1. Fragment opracowania historycznego.

Otrzymał on [gen. Iwan Weyman] zadanie przeprowadzenia siłowej próby odsunięcia od spraw państwowych Czartoryskich [...]. Sposobem, którym zamierzano tego dokonać, była wojskowa okupacja dóbr głównych przeciwników politycznych Rosji w Rzeczypospolitej. Jednak pustoszenie majątków tylko umocniło w oporze Familię i króla, który deklarował, że raczej gotów jest stracić koronę, niżli odsunąć od siebie wujów Czartoryskich.

Źródło: D. Dukwicz, *Rzeczpospolita w polityce Rosji w dobie konfederacji*, „Mówią wieki” nr 3/2018, s. 20-21.

Źródło 2. Taśma chronologiczna.

Dokończ poniższe zdanie – wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Opisana w tekście sytuacja Rzeczypospolitej miała miejsce w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

Zadanie 15. (0–3)

Źródło 1. Fragment opracowania historycznego.

Niezależnie od pobudek i rozgrywek wśród politycznych szefów, dla rzesz szlachty, które w ciągu czterech lat walczyły o wiarę i wolność, konfederacja [...] była przeżyciem nader ważkim. Czteroletnia epopeja [...] to *de facto* dzieje niewypowiedzianej wojny polsko-rosyjskiej. Za udział w niej, który stanowił doświadczenie walki o niepodległość, kilka tysięcy braci zapłaciło Sybirem. Cztery lata walki zaowocowały też żywą w następnych latach legendą. Wielu historyków widzi w konfederacji pierwsze powstanie narodowowyzwoleńcze.

Źródło: Z. Zielińska, *Ostatnie lata Pierwszej Rzeczypospolitej. Dzieje państwa i narodu polskiego*, Warszawa 1986, s. 16.

Źródło 2. Fragment opracowania historycznego.

Bilans konfederacji [...] był tragiczny, i to na wszystkich polach: gospodarczym, militarnym i politycznym. Kraj uległ niebywałemu zniszczeniu. Wojska konfederackie grabiły dobra ziemskie króla i jego popleczników, wojska wierne królowi mściły się na dobrach zwolenników konfederacji, zaś wojska wierne królowi okrutnie postępowały wobec jednych i drugich. Działania wojenne wszystkich stron toczyły się kosztem miejscowej ludności, miejskiej i wiejskiej. [...]

Polityczne konsekwencje konfederacji [...] były najgorsze z możliwych. Choć walczono z wojskami rosyjskimi, teatrem działań wojennych był własny kraj, przez cztery lata wykrwawiany i niszczony. Wojna zahamowała pierwszy program reform. [...]

Źródło: S. Grodziski, *Polska w czasach przełomu (1764-1815)*. Wielka historia Polski, t. 6, Kraków 1999, s. 53–55.

15.1. Podaj nazwę konfederacji, do której odnoszą się źródła.

.....

15.2. Rozstrzygnij, czy ocena konfederacji w źródle 1. jest taka sama jak w źródle 2. czy różna. Uzasadnij swoją odpowiedź, odwołując się do obu źródeł. Podaj dwa argumenty.

Rozstrzygnięcie

Uzasadnienie

.....

.....

.....

Zadanie 16. (0–1)

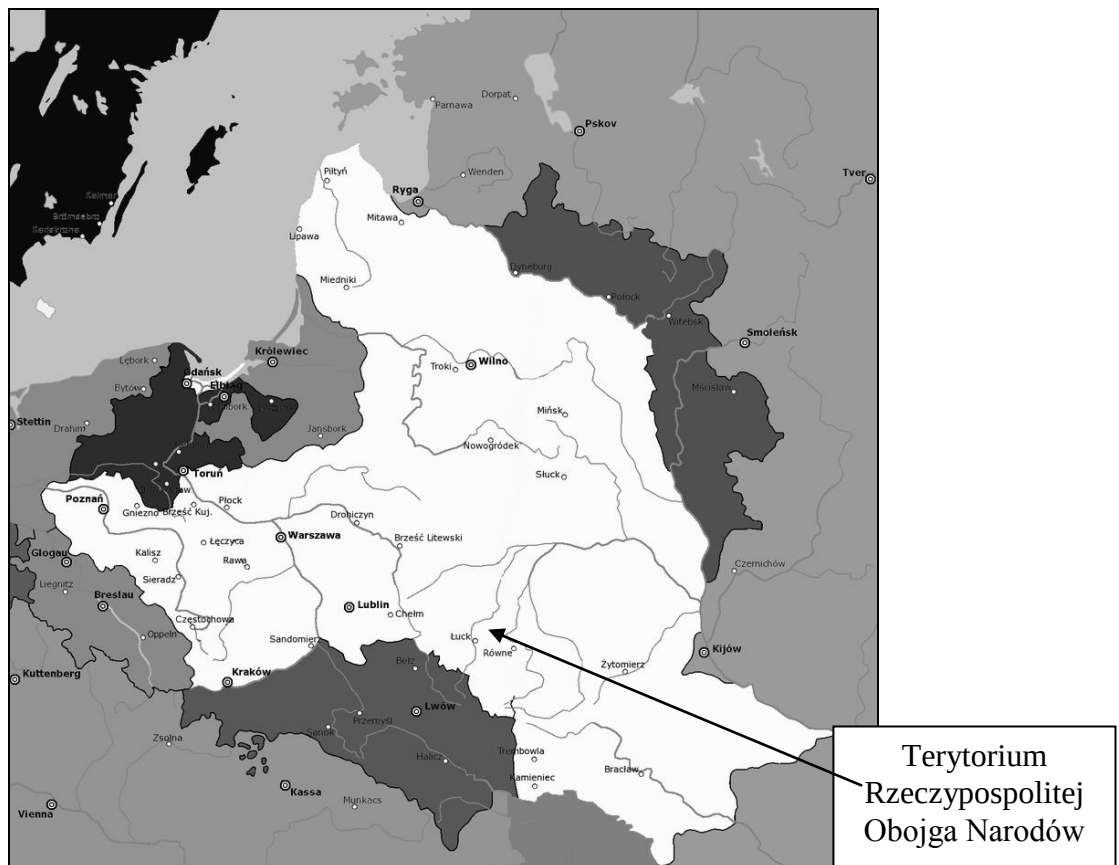
Na podstawie informacji zawartych w treści wykładu D. Dukwicz „Czy do I rozbioru mogło nie dojść?” dokończ zdanie – uzupełnij lukę.

Pierwszymi wojskami, które już w roku 1771 weszły na terytorium Rzeczypospolitej w celu dokonania pierwszego rozbioru Rzeczypospolitej były wojska (podaj nazwę państwa)

.....

Zadanie 17. (0–2)

Źródło. Mapa.

<https://pl.wikipedia.org> [dostęp: 27.01.2019]

17.1. Rozstrzygnij, czy wcześniej agresorzy podpisali traktat, w wyniku którego Rzeczypospolitej pozostało terytorium widoczne na mapie czy najpierw o decyzji, co do zmiany jej terytorium powiadomiono króla Rzeczypospolitej. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do chronologii wydarzeń z uwzględnieniem miesiąca i roku.

Rozstrzygnięcie

Uzasadnienie

.....
.....

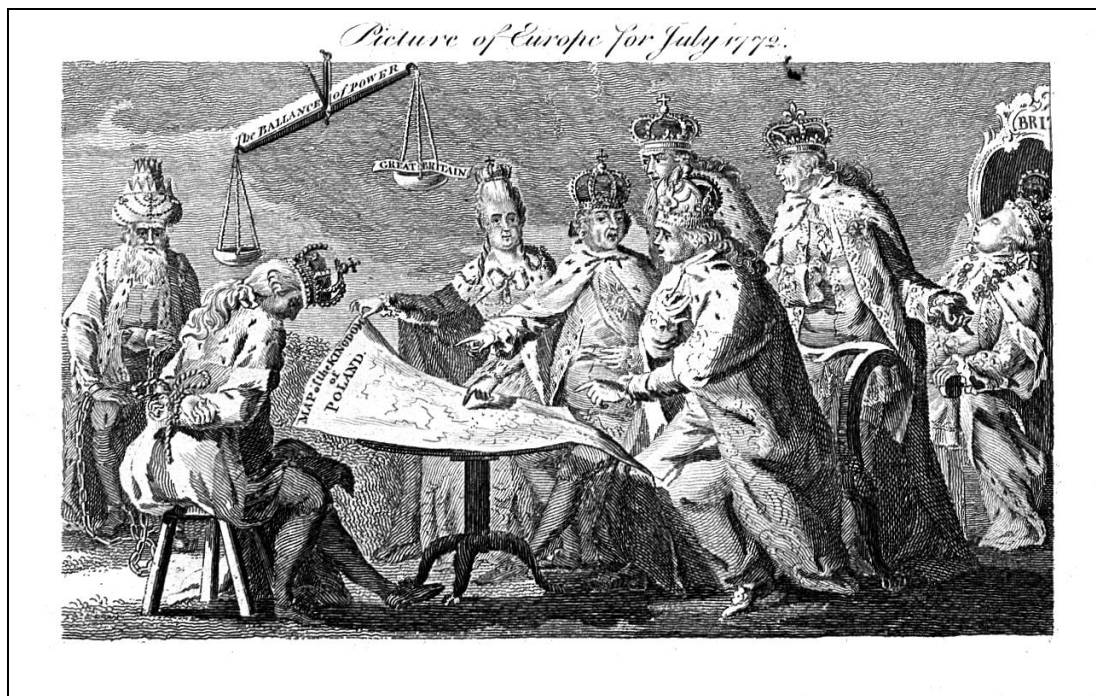
17.2. Dokończ zdanie – odpowiedź wybierz spośród podanych.

Król Rzeczypospolitej Obojga Narodów w odpowiedzi na wydarzenie, do którego nawiązuje treść mapy szukał wsparcia na europejskich dworach – w wyniku jego działań dwory europejskie

- A. były skłonne poprzeć wydarzenie, do którego nawiązuje treść mapy.
- B. były skłonne wystąpić w obronie interesów Rzeczypospolitej.
- C. nie przejawiały żadnej postawy wobec wydarzenia, do którego nawiązuje treść mapy.
- D. wsparły wydarzenie, do których nawiązuje treść mapy.

Zadanie 18. (0–2)

Źródło. Satyryczna rycina brytyjska

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki> [dostęp: 31.01.2019]

- Tytuł ryciny: Obraz Europy w lipcu 1772 r.
- Napis na wadze: Równowaga sił.
- Napis na szali wagi: Wielka Brytania.
- Napis na mapie: Królestwo Polskie.
- Napis na fotelu: Brytania.

Uzasadnij, że rycina nawiązuje do stosunku państw europejskich do sprawy polskiej w 1772 r. Odpowiedź uzasadnij interpretując trzy elementy graficzne ryciny.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 19. (0–1)

Źródło. Fragment opracowania historycznego.

Ruch ogarnął całą Rzeczpospolitą i chociaż nie mógł pokonać Rosjan, to jednak nie byli oni w stanie całkowicie go zdusić. Dopiero pod koniec 1771 roku udało się pokonać rokoszan. Konfederacja uświadomiła Rosjanom, iż nie są w stanie własnymi siłami trwale spacyfikować i utrzymać w swych rękach całej Rzeczypospolitej.

Źródło: P. Kołodziej, *Przyczyny upadku państwowości polskiej w XVIII wieku.*

Na podstawie treści wykładu D. Dukwicz „Czy XVIII wieczna Rzeczpospolita była państwem suwerennym, uzasadnij, że konflikt oraz wnioski jakie z niego wyciągnęli Rosjanie, miały pośredni wpływ na I rozbiór Rzeczypospolitej.

Uzasadnienie

.....

.....

.....

.....

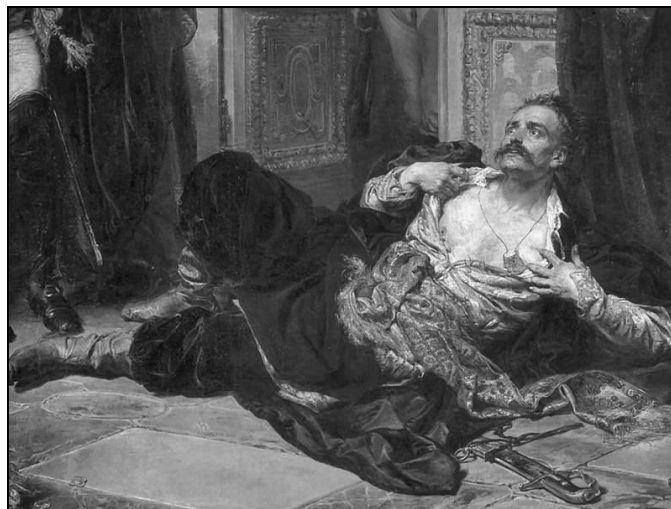
Zadanie 20. (0–4)

Źródło. 1. Utwór literacki [wiersz]

Wasze Wieliczestwo, na wstępie śpieszę donieść:
Akt podpisany i po naszej myśli brzmi.
Zgodnie z układem wyłom w Litwie i Koronie
Stał się dziś faktem, czemu nie zaprzeczy nikt.
[...]

Źródło: J. Kaczmarek, [...] czyli raport ambasadora

Źródło 2. Obrazu Jana Matejki [fragment].

<https://www.historiaposzukaj.pl> [dostęp 20.01.2019]

20. 1. Rozpoznaj postać widoczną w zaprezentowanym fragmencie obrazu.

.....

20.2. Dokończ zdanie – odpowiedź wybierz spośród podanych.

W czasie wydarzenia, do którego nawiązuje obraz, postać widoczna w zaprezentowanym fragmencie tego obrazu była

- A. posłem na sejm walny.
- B. senatorem.
- C. kanclerzem wielkim koronnym.
- D. ambasadorem rosyjskim.

20.3. Dokończ zdanie – odpowiedź wybierz spośród podanych.

Wydarzenie przedstawione w źródle miało miejsce w roku

- A. 1772.
- B. 1773.
- C. 1791.
- D. 1795.

20.4. Uzasadnij, że istnieje związek między treścią wiersza zacytowanego w źródle 1. a treścią obrazu zaprezentowanego w źródle 2.

Uzasadnienie

.....

.....

.....

Zadanie 21. (0–1)

Na podstawie treści wykładu *Pamiętne sejmy polskie XVIII wieku i ich niszczenie przez państwa ościennie* rozstrzygnij, czy na sejmie rozbiorowym doszło do głosowania nad traktatami wyrażającymi zgodę na rozbiór Rzeczypospolitej czy nie doszło. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie

Uzasadnienie

.....

.....

.....

Zadanie 22. (0–1)

Źródło. Fragment opracowania historycznego.

Rosyjskiemu dyplomacie, czytamy w korespondencji z Warszawy, przedstawiono w punktach żądania Wysokiej Porty, zmierzające do przywrócenia stosunków rosyjsko-tureckich do stanu określonego w traktacie w Kuczuk-Kainardzi, a więc [...] oddania zagarniętego przez Rosję w roku 1783 Krymu. Zagrożono Bułhakowowi, że w razie odmowy złożenia przez niego podpisu, wojna zostanie wypowiedziana. Poseł rosyjski nie mógł zadość uczynić żądaniu Turcji, a więc wojna została ogłoszona.

Źródło: P. Ugniewski, *Rzeczpospolita a wybuch wojny rosyjsko-tureckiej w roku 1787*.

Na podstawie artykułu P. Ugniewskiego „*Rzeczpospolita a wybuch wojny rosyjsko-tureckiej w roku 1787*” uzasadnij, że w czasie przygotowań do wojny, o której mowa w tekście, uwidoczniły się problemy w zakresie suwerenności Rzeczypospolitej. Podaj jeden argument.

.....

.....

Zadanie 23. (0–2)

Do opisów stronnictw działających w okresie Sejmu Wielkiego przyporządkuj ich przedstawicieli oznaczonych literami A–D. W każdym wierszu tabeli zaznacz właściwą literę.

Opis stronnictwa	Przedstawiciel			
Zwolennicy reform i zerwania związków z Rosją.	A	B	C	D
Zadeklarowani przeciwnicy reform, dążyli do utrzymania liberum veto.	A	B	C	D

- A. Ksawery Branicki
- B. Stanisław Szczęśny Potocki
- C. Julian Ursyn Niemcewicz
- D. Stanisław Małachowski

Zadanie 24. (0–2)

Źródło. Tekst literacki [fragment]

*Stanęło sto tysięcy wojska. Bogu chwała!
Teraz to będzie Polska po Europie brzmiała!
Stanęło sto tysięcy wojska. Są żołnierze.
Bogu chwała! Gdzież oni? Gdzieżby? Na papierze.*

Źródło: Z. Zielińska, *Ostatnie lata Pierwszej Rzeczypospolitej*,
Warszawa 1986, s. 48.

24.1. Dokończ zdanie – odpowiedź wybierz spośród podanych.

Ustawa o aukcji wojska, do której nawiązuje treść wiersza, została uchwalona na

1. sejmie niemym.
2. sejmie pacyfikacyjnym.
3. Sejmie Wielkim.
4. sejmie rozbiorowym.

24.2. Rozstrzygnij czy akt prawny, do którego nawiązuje treść wiersza wszedł w życie czy pozostał tylko projektem? Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do opracowania Z. Zielińskiej „*Ostatnie lata Pierwszej Rzeczypospolitej*”.

Etap Centralny
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów
Rok szkolny 2018/2019

Rozstrzygnięcie

Uzasadnienie

.....
.....

Zadanie 25. (0–2)

Źródło. Tekst źródłowy [fragment]

„Przemiana rządu w Polsce, jeżeli tylko nabierze stałej siły i działalności, nie może być korzystną dla jej sąsiadów [...]. Dlatego takowa zmiana zmusza nas obmyśleć [...] sposoby ku odwrócenia niebezpieczeństw, którymi nam zagraża państwo to, tak bogate w środki liczne i potężne. [...] potrzebaby mieć naprzód rozwiązane ręce przez ukończenie wojny z Turkami [...] poczem powrót znacznej części wojsk naszych przez Polskę pozwoli nam wesprzeć ludzi niechętnych ostatniej konstytucji [...].”

Źródło: P. Kołodziej *Przyczyny upadku państwowości polskiej w XVIII wieku.*

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Dokument, który wprowadził <i>przemianę rządu w Polsce</i> , o której mowa w tekście to prawa kardynalne.	P	F
Państwo, którego władca wypowiedział słowa zacytowane w źródle to Prusy.	P	F

Zadanie 26. (0–1)

Źródło. Reprodukacja.

Na podstawie: <http://www.polenia.es> [dostęp: 1.02.2019]

Rozstrzygnij, czy przywódcy sejmku, na którym uchwalono ustawę, do której nawiązuje źródło obrali orientację proaustriacką czy prorosyjską.

Rozstrzygnięcie

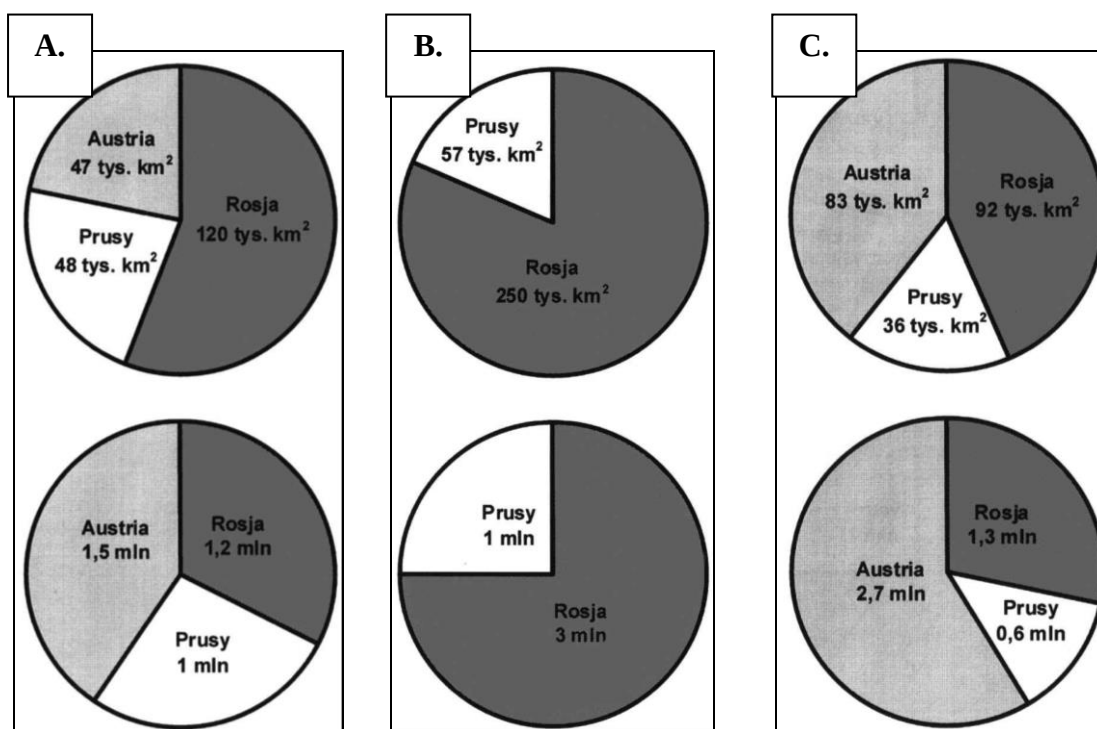
Zadanie 27. (0–1)

Źródło 1. Fragment opracowania historycznego.

Echo [...] rozbioru w Europie było raczej słabe. Pamiętać bowiem trzeba, że czas insurekcji kościuszkowskiej i rozbiór przypadły na okres wojny pierwszej koalicji, grupującej m.in. trzy mocarstwa rozbiorowe, z rewolucyjną Francją. [...] oświecone, umiarkowane elity europejskie sympatyzowały z dążeniami niepodległościowymi Polaków, zwłaszcza od czasu dokonania łagodnej i bezkrwawej rewolucji w postaci uchwalenia Konstytucji 3 maja. Propaganda pruska i rosyjska usiłowała te nastroje zepsuć, głosząc tezę o rzekomym wpływie francuskich terrorystów jakobińskich na insurekcję kościuszkowską [...].

<https://histmag.org/Porozumienie-na-zgliszczach-Rzeczypospolitej.-Rozmowa-z-prof.-Piotrem-Ugniewskim> [dostęp: 29.01.2019]

Źródło 2. Wykresy*.

* km² odnoszą się do terytorium

* mln odnoszą się do liczby ludności

Na podstawie: <http://wlaczpolske.pl> [dostęp: 29.01.2019]

Dokończ zdanie – uzupełnij lukę.

Dane dotyczące rozbioru, o którym mowa w tekście zostały przedstawione na wykresie oznaczonym litera